

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Suumma [!] de laudibus christifere virginis Marie

Albertus <Magnus, Heiliger>

Colonie, 1502

VD16 A 1357

De logica

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69610](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69610)

De sciētijs istis specialiter

Rō p^a. **¶** Quarto de istis sciētijs specialit. Et pmo de grāmatica. vtz illā sciuerit hōgo. ¶ Et videt q sic. Maria obseruabat oīa hec Blosa. in diuersis pphetis. q̄ sciuit legere. Et stat q̄ intellexit. 2. qz legere z nō intelligere negligere ē. q̄ sciuit grāmaticā. ¶ Item Damal. dicit q̄ in tēplo fuit enutrita vbi hōgines instruebant. ¶ Item de Susanna legit q̄ erudierūt filiā suā fm legē Moysi. pncipiū autē eruditōis est grāmatica. q̄ bta hōgo sciuit grāmaticā in summo. ¶ Itē nūqz peccauit in loquēdo. q̄ grāmaticā sciuit. ¶ De rethorica

Rō p^a. **¶** Quinto de rethorica. Augusti. dicit de doctrina christiana q̄ in sacra scriptura sunt diuersi colores rethorici. s; sacra scripturā pfecte sciuit bta hōgo. q̄ z rethoricā. ¶ Itē q̄ iura ciuilia leges z decreta sciuit in summo. p̄ hoc mō. Sapientia aduocati manifestat in tribus. Unū q̄ obtineat oīa p̄tra iudicē iustū z sapientē. Secūdo q̄ p̄tra aduēriariū astutū z sagacē. Tercio q̄ in causa despatā s; b̄tissima virgo p̄tra iudicē sapientissimū dñm. p̄tra aduēriariū callidissimū dyabolū. in cā nostra desperata sententiā optatā obtinuit q̄ sapiētissima aduocata fuit. ¶ Itē sapientis ē eligere aduocatū sapientē. s; istā aduocatā spūscus merite elegit nob q̄ oīa cognouit q̄ ipa sapientissima fuit. ¶ Itē aliq̄ aduocati p̄nt iniustū iustum. p̄bare sophisticē z nō facere. sed beata virgo hoc de nostra iniusticia fecit. q̄ improporcionabilr oībus optime allegare sciuit. ¶ Itē ipa imperatrix fuit. igit̄ legem p̄dere z legis interpretatiua penes ipam fuit. z oīa iura in archa sui cordis clausa habuit. Igit̄ b̄tissima virgo iura oīa z rethoricā in summo habuit. ¶ De logica

Rō p^a. **¶** Sexto de logica quā q̄ sciuerit pbatur hoc mō. Nec em̄ p̄utilissima est ad sciam sacre scripture z ad heresim destruedam z fidei p̄firmatōem z rōnis redditōem de ea q̄ in nobis est fide q̄ ista scia maxime necessaria est sanctis. q̄ z beatissime hōgini. ¶ Item Hieronymus q̄ liber Job p̄tinet p̄positōnes. assumptōnes. p̄clusiōnes. Et idē p̄tz de alijs libris sacre scripture in q̄b; sunt vie definitiōnū diuisionū argumētationū. hec igit̄ oīa necessaria sunt ad sacram scripturā. q̄ z logica in qua docent̄ ista. Sed beatissima hōgo p̄fecte sciuit sacram scripturā. q̄ z logicā. ¶ Itē p̄tz p̄currendo logice p̄tes q̄ sunt tentatiua. sophisticā. demonstratiua. dyalectica. Tentatiua em̄ in summo sciuit. qz nūqz in tentatōe succubuit. Sophisticā in summo habuit. qz oēs astutias dyaboli cognouit. z oīa sophisticata sua patefecit. Dyalecticā in summo habuit. qz nullius pprie ignorantia habuit z oīa p̄blemata soluere sciuit. Demonstratiua habuit in summo. qz nobilissimā ppriā passionē de nobilissimo pprio subiecto p̄ semetipam p̄cluse. Summe nobile subiectū ē p̄sona z summa bon;

De medicina Iso. lxiij

tas. nobilissima. propria passio est misericordia siue miseratio. hanc igitur propria passio non
propria passionem de hoc subiecto beatissima virgo conclusit. quoniam per eam tanquam per
mediū summe bonus deus. in operatione nostre redemptionis summā mi-
sericordiam in se demonstravit. quasi tali vteretur demonstratione. **Quicumque** **Demonstratio.**
quod aufert omnem malum auferibile. et confert omnem bonum ascribibile ipse est sum-
me misericors. deus homo in nostra redemptione abstulit omnem malum auferi-
bile. et contulit omnem bonum ascribibile. igitur est summe misericors deus
Sic ergo patet quod beatissima virgo habuit omnes partes logice in summo.

De Septimo de physicarum medicina. Philosophus dicit quod cognitio anime ad **Rō p^a**
omnia valet maxime ad sciam naturalem. scilicet beatissima virgo per-
fectissimam cognitionem anime habuit. perfectissime enim cognouit se. **¶** Item per
diversas proprietates lapidum specierum lignorum et animalium et ceterorum natu-
ralium diversa figurantur mysteria in sacra scriptura. ergo sine intelligentia
et sine noticia rerum non est perfecta noticia scripturarum sacrarum. sed
beatissima virgo perfecte sacra scripturam sciuit. ergo sciuit naturas rerum
¶ Item nullus morbo eucratici adeo incurabilis quin sciret et posset
eum curare. ergo habuit in summo sciam medicine. **¶** Item ipsa sciuit cura-
re solo serbore. ergo sciuit medicinam in summo. **¶** Item ipsa sciuit curare cor-
pus et animam. ergo sciuit perfecte medicinam. **¶** Item ipsa sciuit sanare ad imor-
talitatem. igitur in summo habuit medicinam. **¶** De sciētis quadrivialibus

De Octavo de sciētis quadrivialibus. Utrum fuerint in beatissi-
ma virgine. **¶** Et videtur quod non. quicquid enim est plenum gratia ni- **Rō p^a**
hil habet impertinens ad gratiam. beatissima virgo fuit plena gratia. et sciētie
quadrivales sunt impertinentes ad gratiam. ergo beatissima virgo non ha-
buit sciam quadrivalem. **¶** Item nullus laudat iocorum de hominis sciētis. Item
Hieronymus cum studisset in Platone et in raptu eēt cuius additōis esset
inquiret. Respondit christianus et dictum est ei. non es christianus sed platonius. In
epistola ad eustochium dicit se Hieronymus studuisse in Tullio. unde dictum est ei cyce-
ronius es. Cicero idem est quod Tullius est. ergo studuit in rethorica non in plato-
ne. **¶** Item sciētie hominis sciētie appellat curiosas. Item philosophus dicit quod in mathe-
maticis non est bonum. quia neque motus neque operatio. **¶** Item ibi nihil est utili-
tatis neque delectationis. quia de talibus cogitatio est mentis perfecte ad crea-
turas inclinatio. et contra dilectionis que est in deo interruptio et diminutio
Ex his ergo videtur quod beatissima virgo non sciuit mathematicas sciētie **¶** **Sed** **Cōtra p^a**
contra. ipsa fuit perfectissima secundum affectum. ergo secundum intellectum. sed dilexit omnia
diligibilia. ergo etc. **¶** Item bonum additum bono facit ipsum magis bonum ut super
¶ Item dicitur de abraam quod sciuerit hominis sciētie per eas dicitur. ergo beatissima vir-
go eas scire debuit cui bonum non defuit quod in alijs fuit. **¶** De musica.

De Nono specialiter de musica. **¶** Et videtur quod in beatissi- **Rō p^a**
ma virgine maria fuerit eius cognitio. Nam tam in ve-

De sciētijs istis specialiter

Rō p^a. **¶** Quarto de istis sciētijs specialit. Et pmo de grāmatica. vtz illā sciuerit hōgo. ¶ Et videt q sic. Maria obseruabat oīa hec Blosa. in diuersis pphetis. q̄ sciuit legere. Et stat q̄ intellexit. 2. qz legere z nō intelligere negligere ē. q̄ sciuit grāmaticā. ¶ Item Damal. dicit q̄ in tēplo fuit enutrita vbi hōgines instruebant. ¶ Item de Susanna legit q̄ erudierūt filiā suā fm legē Moysi. pncipiū autē eruditōis est grāmatica. q̄ bta hōgo sciuit grāmaticā in summo. ¶ Itē nūqz peccauit in loquēdo. q̄ grāmaticā sciuit. ¶ De rethorica

Rō p^a. **¶** Quinto de rethorica. Augusti. dicit de doctrina christiana q̄ in sacra scriptura sunt diuersi colores rethorici. s; sacra scripturā pfecte sciuit bta hōgo. q̄ z rethoricā. ¶ Itē q̄ iura ciuilia leges z decreta sciuit in summo. p̄ hoc mō. Sapientia aduocati manifestat in tribus. Unū q̄ obtineat oīa p̄tra iudicē iustū z sapientē. Secūdo q̄ p̄tra aduersariū astutū z sagacē. Tercio q̄ in causa despatā s; b̄tissima virgo p̄tra iudicē sapientissimū dñm. p̄tra aduersariū callidissimū dyabolū. in cā nostra desperata sententiā optatā obtinuit q̄ sapiētissima aduocata fuit. ¶ Itē sapientis ē eligere aduocatū sapientē. s; istā aduocatā spūscus merite elegit nob q̄ oīa cognouit q̄ ipa sapientissima fuit. ¶ Itē aliq̄ aduocati p̄nt iniustū iustum. p̄bare sophisticē z nō facere. sed beata virgo hoc de nostra iniusticia fecit. q̄ improporcionabilr oībus optime allegare sciuit. ¶ Itē ipa imperatrix fuit. igit̄ legem p̄dere z legis interpretatiua penes ipam fuit. z oīa iura in archa sui cordis clausa habuit. Igit̄ b̄tissima virgo iura oīa z rethoricā in summo habuit. ¶ De logica

Rō p^a. **¶** Sexto de logica quā q̄ sciuerit pbatur hoc mō. Nec em̄ p̄utilissima est ad sciam sacre scripture z ad heresim destruedam z fidei p̄firmatōem z rōnis redditōem de ea q̄ in nobis est fide q̄ ista scia maxime necessaria est sanctis. q̄ z beatissime hōgini. ¶ Item Hieronymus q̄ liber Job p̄tinet p̄positōnes. assumptōnes. p̄clusiōnes. Et idē p̄tz de alijs libris sacre scripture in q̄b; sunt vie definitiōnū diuisionū argumētationū. hec igit̄ oīa necessaria sunt ad sacram scripturā. q̄ z logica in qua docent̄ ista. Sed beatissima hōgo p̄fecte sciuit sacram scripturā. q̄ z logicā. ¶ Itē p̄tz p̄currendo logice p̄tes q̄ sunt tentatiua. sophisticā. demonstratiua. dyalectica. Tentatiua em̄ in summo sciuit. qz nūqz in tentatōe succubuit. Sophisticā in summo habuit. qz oēs astutias dyaboli cognouit. z oīa sophisticata sua patefecit. Dyalecticā in summo habuit. qz nullius pprie ignorantia habuit z oīa p̄blemata soluere sciuit. Demonstratiua habuit in summo. qz nobilissimā ppriā passionē de nobilissimo pprio subiecto p̄ semetipam p̄clusit. Summe nobile subiectū ē p̄sona z summa bon;

De medicina Iso. lxiij

tas. nobilissima. propria passio est misericordia siue miseratio. hanc igitur propria passio non
propria passionem de hoc subiecto beatissima virgo conclusit. quoniam per eam tanquam per
mediū summe bonus deus. in operatione nostre redemptionis summā mi-
sericordiā in se demonstravit. quasi tali vteretur demonstratione. Quicumque
quod aufert omne malū auferibile. et confert omne bonū ascribibile ipse est sum-
me misericors. deus homo in nostra redemptione abstulit omne malū auferi-
bile. et contulit omne bonū ascribibile. igitur est summe misericors deus
Sic ergo patet quod beatissima virgo habuit omnes partes logice in summo.

De Septimo de physicis medicina. Philosophus dicit quod cognitio anime ad
omnia valet maxime ad sciām naturalem. scilicet beatissima virgo per-
fectissimā cognitionem anime habuit. perfectissime enim cognouit se. Item per
diuersas proprietates lapidū specierum lignorum et animalium et ceterorum natu-
raliū diuersa figurant mysteria in sacra scriptura. ergo sine intelligentia
et sine noticia rerum non est perfecta noticia scripturarū sacrarum. sed
beatissima virgo perfecte sacra scripturā sciuit. ergo sciuit naturas rerum
Item nullus morbo eucratici adeo incurabilis quin sciret et posset
eum curare. ergo habuit in summo sciām medicine. Item ipsa sciuit cura-
re solo sermone. ergo sciuit medicinā in summo. Item ipsa sciuit curare cor-
pus et animam. ergo sciuit perfecte medicinā. Item ipsa sciuit sanare ad imor-
talitatem. Igitur in summo habuit medicinā. De sciētis quadrivialibus

De Octavo de sciētis quadrivialibus. Utrum fuerint in beatissi-
ma virgine. Et videtur quod non. quicquid enim est plenum gratia ni-
hil habet impertinens ad gratiam. beatissima virgo fuit plena gratia. et sciētie
quadrivialēs sunt impertinentes ad gratiam. ergo beatissima virgo non ha-
buit sciām quadrivialē. Item nullus laudat iocunditatem de hominū sciētis. Item
Hieronymus cum studiuisset in Platone et in raptu eēt cuius aditōis esset
inquiret. Respondit christianus et dictū est ei. non es christianus sed platonius. In
epistola ad eustochium dicit se Hieronymus studiuisset in Tullio. unde dictū est ei cyce-
ronius es. Cicero idem est quod Tullius est. ergo studuit in rethorica non in plato-
ne. Item sciētie hominū sciās appellāt curiosas. Item philosophus dicit quod in mathe-
maticis non est bonū. quia neque motus neque operatio. Item ibi nihil est utili-
tatis neque delectationis. quia de talibus cogitatio est mentis perfecte ad crea-
turas inclinatio. et contra dilectionis que est in deo interruptio et diminutio
Ex his ergo videtur quod beatissima virgo non sciuit mathematicas sciās. Sed
contra. ipsa fuit perfectissima secundum affectū. ergo secundum intellectū. sed dilexit omnia
diligibilia. ergo etc. Item bonū additū bono facit ipsum magis bonū ut supra
Item dicitur de abraā quod sciuerit hominū sciās et per eas dicitur. ergo beatissima vir-
go eas scire debuit cui bonū non defuit quod in alijs fuit. De musica.

De Nono specialiter de musica. Et videtur quod in beatissi-
ma virgine maria fuerit eius cognitio. Nam tam in ve-